D

KNIGHTS OF COLUMBUS FOUNDATION

FOR PRESERVING MANUSCRIPT COLLECTION OF THE VATICAN LIBRARY

START

ST. LOUIS UNIVERSITY LIBRARY

This film may not be removed from the depository. No part of this film may be reproduced without written permission from St. Louis University.

KP 23907

VTL_04513_01_0001.jpg

VTL_04513_01_0002.jpg

ENEÆ SYLVII DE PICOLOMINIBVS SENEN ORATIO.

non solum montes intendes, sed
animum de superis: quo pacto legatio
mea perficere et quos ultimos, et
ad diuinum vellet accurrere, mag-
nus Ioannes ego tua de mandato
dero, rebus bene in Moscouia gestis
tinebimus, et quæ in patria præ-
dicabimus. Primum igitur
Primus fuit omnium de
Vienna usq; Ramus. Deinde
scribit quid ei in mentem in Tartaria
non usq; ad declinationem. Tertio
docet quid post declinationem usq; ad
obitum Lugerij, et quæ sequentia de his
non contigerint. Quarta et ultima
pars absolvitur rem Poloniæ summa-
tionesq; et expeditiones, ac reditu nrum

2

ad Sarmatas pertinentia. Nec
Ioannes Stadianus ut prolixitatis
telum generemus. Nec n. delectat lege-
re multa, nec intelligendi cupidi sunt
quæ plura, nisi certa longa videri
velit expetit, ut ait noster Naso.
narrationem ita secundum ipsorum ordinem.
Liber primus.
Cum sedit serenissimus mundi Princeps,
Maximus Imperator Augustus Cæsar
Quintus Quintus.
Fortuna operum dies fuit, huius mihi
dulcissimi Magnus per mysticum
desiderium cum fidei fratre in vitæ
consortium mysticum iniuerunt.
Reliquit relictum nos in amœnos montes

VTL_04513_01_0005.jpg

VTL_04513_01_0007.jpg

eramus. Nec eum nobis sperare posse
erat, de re illo cum tractatores sibi
simul fuerunt. Cum Romam cum
in consistorio haberemus, accurrerunt
ad nos frequentes multi, qui sistere
nos gratum habuit. nec in humanitate
ullum nos secum. Magna est apud
Italos Hispanie reverentia. Secundi
Evangelium dictum. Qui nos recepit
me recepit. non missus, sed mittens me
dicens. Ad horam & nostra cupiebat
animus. Iussum ab urbibus obviam
ire nobis. Iussum ad expectandum
sedentem civitate et castra hostium multi
tudo. Acclamabatur infra aes pre-
tor. Properans ad primum lapidem nos

receperunt. Secutis sunt ad denum ut
rum. q̃ non longe a capitolio fuit. omnes
seorsum se obtulerunt. Hec acta sunt usq;
ad introitu senatu, quem devotio erga
Imperium non indiget testimonio sole
omnibus Italis per uiam nos honorarunt,
esculentos, & poculentos ad hospitia uber
rima mensis. Ex tre prime partis modum
imponimus

Secunda narrationis pars

Urbe Capuam descendimus ubi affuit et
Franciscus Cpus Ferrarien. Thesaur.
apostol. pluribus Cpis cometatus, qui
nave simul Pont. nos receptos obtulerit
multa quibus mobil attulit. Hortatus est
tractabiles ut essemus, nam bene dirigi

omnia posset. huic grata erit nec ego uos
Eneas, nam ex pleruq; dicendo omnes re-
cumbebat. Dixit q; Regem Latinum nihil
petere mihi longa atq; ardua nec diuer-
sum esse Principum electos uestrum.
In ora uobis uultq; ne fore difficultatem.
Contra ille uerbis leuibus blandiri ut
si Papa prebiret animiq; fidem. Nec
multa fuerunt uerba. Iesum adhor-
remus et dies in noctem uergit. fa-
cilem nam pleumq; breuitatem uel-
uelim. sententiosus enim no uerbosus
est, qui ubi cupidus esurire si post q;
orationem nouit. Ea nocte Card. Bo-
nonien epulo nobis perelites. Farsina
nos unigs optimum misit dono. pro-

curator Pincernor confectiones, uera et
vinum. Post hec conuenimus altera die
apud Sctum Laurentiu in Damaso. Il
Tria ibi decreta nam visa est oratio.
quam Eneas concepera eis omnibus pla-
cuit, nec quicq; ex ea mutatu est. nisi
q; ubi neutralitatis mentio fuerat ami-
nor dni suspensione magis placuit.
Deliberatum est audientia Sanctis Pont
Speraperam Thesaurario petendi qua ed
nos mitteret. Card. is nomine Su-
dium implorantes, alterius indigna-
tionem incurreremus (ut sunt omnes
inuidiam plene) atq; ubi maiora sut
ingenia, ibi plus inuenias simulantis.
Conclusu est etiam cum adeundus esset

Post hæc Metropolitanos oratores
audiuimus. Jussi sedere, nec enim
auditurus Eugenius oratores Magdeburgen,
et Bremen archiepor erubescebat, qui
Basileæ fuerant confirmati. Sed accepto
consilio Car. sancti Angeli non
Archiepor sed Ecclesiarum nuncios uocare
illos decreuimus. In anni vt debebanda
est industria. Vbi est similitudo quæ
non sapere mendacium. Contorquenda
sunt eligendo nóia res q3 sepe illo
impegit caput, qui erecta ceruice
gaudeq3 ostium ingredi uolui. Vbi
dolus est audientiæ dies iustissimus
apud sanctum Petrum conuenire
Illuc missi sunt ad nos Beneuentum
missos q3 interessi solemnibus.

Archiepi Ferrarien Antistes plures aq3
alij qui nos ad sententiam consistorium
decreuerat. Eugenius in solio sedebat,
grauis, at omni uenerabilem dignissimus
pater. circa eum Quindecim Car les
considebant. Ibi postq3 recepti in osculum
sumus, et arbitri omnes abierunt.
Orationes (sicut decretu erat) Eneas q3
habuit. quę pro manibus est. In hac
locutus est ut Troiani Latinos q3
Archiepus. deinde ea explicauit.
Et tamen neq3 Papam, neq3 Car les offen-
dent. sed uoluptes absentibus audiret.
Eius oratione q3 primi postea optima
putauerunt. non tam propter ornatum.
q3 propter materiam, quam nouerbes
habebant. Vbi Eneas dicendi finem

illi putauit, nulla res illum reuocabit,
nisi quia minus se timebit periturum
amicos, non ut deos, sed ut homines decet.
His ait, & diua febris adacta est. Pa-
ter unus hominem terret, ille sanita-
te nunc desperato nunc spes fuit.
Accessimus tamen eum iacentem, ex u-
trauimus. Ita Regum quia non e
antea se declarasset. Petimus mini-
stratores quæ Francofurti fuerat, sup-
plicauimus ad missæ petitionem, quæ in
comuni fiebant. Recommendauimus Co-
lonæos Germaniæ suæ causa. Quæsti-
mus de his quæ Lanuenses faciebant.
Pecunias quæ dicebant esse apud Pisa-
nos (ut comissum erat) petimus. In

scripcionis petitiones porreximus. Has manuum (ut fatebar) Regia reverentia accepit. Et Bovemen ac Sancti Angeli Carolus sincerum Regis animum intentionem. Diversis per primatis sex Carolus deputatis et aliis deliberaturum se aut Ad ea responsuri sumus et quamvis sibimet urgebatur, vultum tristitia gravitas, nobis ostendit. Post audientiam meam Domus apertis Ostiis: ut subiaceremus, iussit, ne minus Villeroy aperiret. Qui nos introduxit ad Imperatorem Maximilianum primus omnium muctavit nos magnifice. Caesarem virum

dextra. Tum Patriarcha Aquileiensis ait: Ter nos beneficentissime fecisti Rex Gallie obtulit. Hic fecimus de pristina me tamen recordatione futura, presentia, futura beneficia. Audiens omnia vino pagnorum Ad eum accessimus Petrum et Paulum Trahebat Patriarchatus per Basilien deputatus ac per Regium Ad eum. Venimus hora octava ad mensam. Mentem nostram ac rationes credunt quod non nisi vera fides in pectus. Mortem quam sepissime nobis convivia ea exhibuit. Bonomen quasi commensales nos habuit. Carolus Sanctus

Angelo Augustinum nec D. Sebastianum permittit. Mediolanen. se contentos minoribus [illegible] Christum enim omnia apparuisse debuit. Andegaven. splendidiores [illegible] Carl. S. Martini Monast. Furnán. Carolum S. Ambrosii Regias Basilicas Parisiens. omnes. Sed Bonon. debuisse maiores obtinere asseruit. Procuratores Veronen. Bonon. omnium primos sedis Apostolicæ Nuncios recepisse. Antistes Portugall. Carl. in matutinis sed vinum sobrie sumi consuadens frequentia reprimendi. ViceCancell. excusavit se. quia propter infirmitatem patris minime

conuiuium decebat. Nobis non multæ fuerunt excusationes quæ conuiuia. Voluptatis enim rationes omnes damnat. Nunc sepiunt semulæ cum viris sunt. Conuiuiis magis sumes q. capiat laudat. circuitu conuiuij, qui Ecclesiis conuiuantur. In domibus nris dat Carlus sationes erant. Rem nrm minuebant Carl. Augustinen. Mutinen. Andegaven. Carl. Mutin. Monac. Furnán. Mediolanen. Sancti Pauli. Bononien. S. Angeli. Cæteri sere impugnebat omnes. Negabant q. nouitium esset. Bononien. Apicium sedem seq. quæ fabulas duas narrabat. Quæ res frumentationem Bononien. ac Sancti Angeli

excellentiæ et laudi. illustrandæ cum-
cludere. Hinc ad nos eorum Cu-
genia transeamus. Sed quæ ingenia nostra
queantur, quæ nobilium ingenia Mon-
tepessulani Bononiensis Vaclajor. quis
Cur. Ch. Angeli in jure peritissimi. Si
quem alii non nobis, cum ea-
dem ingredientibus, nominatus, ad
eo unde fluxere Eugenij. Ad tractan-
dum tamen aliquem utriusque facul-
tatis Cur. les deputati sunt. Sept.
Septingenti contento pensitatores
nobiles. Sex hi sunt Cur. les qui
facta, ante discutiunt. Tarantinus.
Bononien. S. Angeli. Mariniani.
S. Sixti. Valentinus. Septimus

eidem honorificentiæ addictissimus
Fuit. Alfonso ad tempus Rex
Aragonij. Et dum ibi moretur Romæ
ad quem ex decimo sexto anno pro-
ierat, de suo adventu varij rumores erat.
Quidam vocatio eum per patruelem
habebant. qui moriturus filios suos
Papam, sub cuius alis salute quærebat.
Alij vero Regem Aragonij ex mu-
liere unum ceperat Papam antis-
tere. Reges unum magis arbitrat
Florentinus munera, Regis Hi-
spaniæ Mediolanum, ad Laurum Senen
sem in secretiorem hospitij discedat.
transitum petebat. Circa hunc
occupatus erat Cæs. Valentinus,

nec uris potuit intelligi tredubius.
Primus Regis Secretarius Tarcon
dem inuenit, pendit, hanc esse
Regem, unde Tybur petentem,
Sed timuit Eneas ut suspecti de
Exilio se redderet, nec irruit
aliquem missus miserat. Diligenter
namq; mandati fines observandi
sunt. Hec secundum illa apte
sunt uelut, ut Regem eum ad
urbem esse diceret. Spes inducetus
Regis redeuntibus suis hominibus,
Frumentus frater aquam comitia
reddebit. Quantum ab domo distat
fronesque gradus. Verbum non intra-
uit sic diuitias gaudia occupauit

sessus finem primo sellania red-
dens sum claudit. Accessimus dispu-
dentes plenius audiri, ut
petitiones nostras misericorditer secun-
uderemus ad eo, quod simul omnes
petimus, nostras iuribus, ut quod
ea defendimus quod secum conclusa
Frumentum fuerunt. Dicimus
Cum libus primo concederentur.
Sicut ab initio uolumus. Ex
Sede ab initio fuit. Ex ea subsidio
Regem absque quinto, et Brunde-
burgensibus. Utilius aut
Gerardum habuit ad hinc quod.
Inter nos quod unum sententie.
Dicebant ut aliqua declarationem

[illegible]

[illegible] bifficia [illegible] adoptiua, nec alia
[illegible] imperiales, sed vero prestamus debite=
[illegible]tum [illegible] nis cunctis imperatoris impe=
[illegible]trum [illegible] alias bifficia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] etc.
Nos igit̃ in mandatis recepimus, quã=
tum regnũ [illegible] possumus, cũ concordia
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Car⁹ hũc nec [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Car⁹ [illegible] annatas remittere, collatio=
nem bifficiũ omittere, Concilium
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
nationi germanicæ [illegible] [illegible],
[illegible] alias [illegible] [illegible] [illegible],

ab ep^cam. eodem pertinuerit. nec
bene consultu esse videtur. Ecclesiam
Romanam que est caput omnium
fidelium. Ecclesiarum. Ecclesiam
Religionis Romani Pontificis fuisse
potentem virtutem aliis Prelatis
quam. Inter Romanos pontifices in
stituisse. infidelibus resistere. hæ
reses extirpare. quæ tot hereses
in Ecclesia Religionis fuisse quam
studuit ante Sylvestrum quam plu
rimos Romanos Pontifices negligentes fuit.
Hec contra pauperem minime Papa
uelle habemus. Ornatus. cum pro
uisionem fieri debere. qui tuitionis
sue causa foret. nationes ne fossent

promptiores ad temptandum male
perpetrandum ad futurorum exem
plum audaciores. Ecclesiam quidem
nostrum Rom. Pontificum timuerunt.
quidem vindicta. quidem utrumque.
At postea diebus plurimis neglectus
est. et usque ad depositionem sitentia,
mienta demum exhorrendi est. Quæ
sumus ut petimus promptum est.
Decreta Pontificum varia, usu quo
in futuro cum ecclesiæ aliter ordinatur.
recepta sunt. vel usque quo cum Regno
Dei sunt concordatum. Circa pos
sessionem plus provisum est. Pro
instructionis ex posterum. Pasta
tutio Dnor. Treverens. et Colonien

Archiepus Ebor. ut mandatum Regium
expressum est. Circa professionem
eorum difficultas fuit. Ad eam
tollendam Basilee decretum fue-
rat, nullos facta admitti valebant. sed
ipsi Basilee sunt in ea re ab hac vel-
gentur, qui ad eam hanc constitutio
diuersa ostendunt illam nullam esse dece-
runt. Quo cognito est Bridebugii
ut ego et mecum plerique omnes
sapiens hoc idem fieri mandatus
ab eo, qui mihi et ceteris ducibus
disputatio est. Ad extremum ut
placuit, ut nulla nec exhibenda re-
cepta sunt. Ad hoc ut obtinenda
mus Regis Mtis gratiam prouideri

nos ipsos ordinis nostri Sanctus
ordinem alium. Primus Regestus
quem primo canonice possessum intellexi
declarauit Romae sedis circum se
plurimum debuisse, quendam Rem-
pensis Comitatus ut sue declara-
tionis conformans. Secundum
regis Legatum hunc fuisse ut mihi
est, presentem. Tertium quod Ba-
sileae nuncii mandauerat, ut sal-
uum conductum mandaret, ijs, qui
sub uero cum alijs illic degerent. Quar-
tum quod nec composse nec sedi
secundum Regia decreta in solum
mediatrici, sed ejus actricem se
exhiberet. Hec omnia nomine

Regio fremissimus et literas ad uris
Regalis Lectiones. quia sic instructiones
Ret admonebant. Hunc Regimen=
tum quod permissum est fuisse. Ipse
ut non sic permissum. Quicunq
pulsu sibi sensum uel pene iniuriam
sibi inferre. nuncium ducat. Regi=
fremere simul ubique cepit. In sequenti
sensit recipere. Quos nomine suis
Cetera ad omnia compleata
sunt. Subsecutum est natus dubii.
Ipse discedet. Eugenij uerbis. Primo
mentis uiri, et ut sunt sole. mitia
mihi mihi exhalabant. Speranti
exercitus aliqui sperant in facienda
declaratio esset. Nec meritum Pont[a]

prestandam censebant obedientiam.
qui seruant Principes diuiderent.
Ad Joannes de Lunz ecclesiae regno,
et sacrarum copula. no Pont[a] talus
sebastiz sibi prestari obedientiaz
offerunt. personis nomen. solum
deum. sine infesta recedentibus
magnus pontificum sedimus ulteri=
ores. Principi hoc alium, illum
alium tendum, sanguis preteritum
semper. Principes. Principes annue=
mente no unum sentiri. quod
uiderunt magnis. et quod
ulterius fuerit. subeundes ipse
summo. bullas difficultatem. abti=
nem. successionis. tales. presente.

[illegible]

venus ad finem. Ille Palatium et
Iudices, qui Principem circumsteterant, ut ex habitu eius obstupuerant. Conuenerant enim illos
ex Roma, ob Neoptolemi funera
declarandam interfectoris ab eo ui-
cem, qui debuisset declarandi mu-
neris. Horum tum illi ingressu
Roma fremebat, nec satis habe-
bant, quia Principes ipsi in Mé-
lenga se declarauerant, hic Purpu-
reis & coccineis conformarent,
eadem uerba, et in pallii fimbria
confectis reficiuntur. Rapax
grus Deo nebulis, cuius ex humili
a se lacrimantes dimittit, nec eni-

tentur lacrimas quisq; potuit. Qui
tum uenerandum maiestatis, frem
subeuntem morbo uidebat. Jam
sol in occasum erat, ut publicum
consilium soluimus. Multa illic
hominum milia expectabant. Sub
quo sacro erat, manifesto, multi
fori consedebant. Cum his Pro-
tules, Aduocati, et magna turba
Doctorum. Stabant. Nec erat re-
gione pontificales cathedras col-
bamus. Tum Eneas breuem ex
tempore oratiunculam habuit, nec
tempus longiorem ferebat, et lege
dictum fuerunt. Nomina
uit. Eneas hos quibus Roma de-

/. honestis uerbis

clarabant. Recludebat in medium
libros suos, ut his alij uterentur Ba-
bemi regni, qui ædes istas fecerunt.
Cumq; inter alios nominaret nos
Joannem Eubium Prucenum, magis-
trum Theologiæ, vocat, faciendi
absentiæ causa, ne festo die pater-
nus Prædicator omnibus esset. Insa-
nus hic, nunquid deinceps mihi
dolucrit, cujus ego filius sum?
Ipse autem se tractaturum
promisserat. Tum Eneas, nil opus
est, inquit, mi pater, ipsius
negotij extant sigilla, quæ omnes
nobis fidem astipulantur. Ipse magni
negotij oratores apud Francfordiam

mum, convenimus, ubi se nostræ
quæ ibi essent, narrat. Et regnum
per Ernestum Ducem Saxoniæ
Electorem Saxoniæ Vicarium
Imperii, Sigismundi Imperatoris
posteris suis erecta. Et ut unicuique
suum reddam, penes
errat, sua omnia pertinax error
suum est, nisi errasse se
fatetur, qui correxit errorem. Di-
cunt nuncios ad Regem
Friderici Romanorum Regis. Regis
Bohemiæ. Electores Moguntinum
Archiepi. Fridericum Palatinum
Rheni. Ducem Saxoniæ. Brandeburgen.
Friderici Magdeburgen. Fride-
rici Silesiæ. Bavarum etiam

Archiepus Treuirensis Romam
petijt, in transitu in urbe interfuit
tractatibus, et omnium gratiam ap
sedem quibuslibet priuilegijs honorauit:
cuius gratiæ tardius acceptor fu-
it, ut ecclesiæ ecclesiæ. Ad primum
verba fecit, sunt non sufficientia
dimissa ingressa, et festis ecclesiæ compa-
nat, sanus est audita, et quia iam
non adimendi, sed ponendi tempus
esse videbatur, Principibus est mandatum
primum instituta omnes interdicta
tandem, et mercatum, diesq; festus
ne missas habeant, et stationibus
adhibes est. Sequenti uero Dnica,
processionem fieri solemnè placuit

Anno [illegible] Romæ [illegible]
Capitolio distat, usq; in Lateranu,
proximq; Turrim, qua Sanctissimu
papam deb[illegible] Constantinus
Imperator apud eam stan[illegible]lum debitue=
runt, ipsa per Romanos Romanos
redempta dominio teneb[illegible]tur, nemine
quem illinc sch[illegible]ymus Sanctè duxerat
Exigente, offendq; Romæ insederat,
et nemo reluctante, quod [illegible]ul[illegible]mus.
Mutuo ut ab longe triplicia arma
irridente. Margarita illic, no nullis
lapidibus splendent, animalia sunt,
quibus vel in fundamentis vel in
aperta structura habitare mos nec n.
adhuc pompa huius qui hic curiam

celebrabat. cui hinc ethos praecessit,
Maiores nr[illegible]os ornatu, neq; ullo ut
eos indulserit venisse adhuc re=
cenus exemplum, virtutq; nr[illegible]am mi=
nore vitio q[illegible]m emendabant. Portata
vexilla in processione corona Syl=
vestri, et ipsa Sanctissima reverenda.
Ubi Missam celebrauit, finito pe[illegible]
sermone, ac mirifice exaudiente Rex
Romanor[illegible] Pontifice in ad[illegible]
sermone, finemq; celebris solemnis
declamationis accepit. Et nos ea
sic ac quia me celebrem meditu
imponimus, atq; ad reliqua festinamus.

Pars Narrationis Tertia.

Ex magnis scopulis duo Cæsar.

[illegible] Nec enim bene sibi
[illegible] omnes,
[illegible] ad regnum
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] ibes [illegible] petiuere plura
[illegible] necessum reprehensos fore, q̃ minus
Regi concilium patuerit. nec aprum
[illegible] tamen morbida [illegible] Regis
declinare mare potuit. Iunq̃ [illegible] nec
[illegible] pene omne uidere. Ast uero
[illegible] Subiecit, q̃ ceteris [illegible]
[illegible] Romanum Pontifi
[illegible] concilium exponendum: Obtinuit
[illegible] mentis, [illegible]
[illegible] gue res illorum de pena Re.
Ianuę Auerni p̃sidebant. Iul
nosq; dicebant. Eos Primates
Thomas gue [illegible] fuerat,
in carcere tabescebat. Querebant
Fulgosy in patriam reditum cau=

tatibq; mansuetudine Regem Francię
in urbem recipiendum sibi dabant,
eiusq; oratores adesse curauerant. Z
multum ille ciuitas Regis Iean=
cię affuit gratiæ. Ast Imperij, et fa=
ueret imperio, si opera eius haberet
Imperu. Fit ygr in Ciuitate tumul=
tus. Duce dissensu, qui eo dominatior=
es faceret. Et nanq; ambitiosus
introduxerat Fulgosy, militiæ in
carceribus. Homines quieti, omnia
obsequia ne deesse crederet, ac in omni
moderatione uitæ ut [illegible] se=
quat, nepotemq; suum Florentiæ etate,
nihil non egregie p̃ferens. Iulie
homine bene dicere, qui digni nostem

non imposuit, subsecutus est. Petrus
fuit Dux expulsus, ad extremum
in Ducatu obtinendo ejus, vel Ducatu
ejus potitus est. Galli, qui re-
gis Francie legatum fugerant,
patrem ad dominatu admiserunt
quem postea gubernatorem sibi
habuerunt. Fugerant illi etiam
ex Italia, qui ne pecuniam ad
hostium tumultum adhiberent
ab hostibus cum pecunia corrupti
dicebant. Hec dicendo, qui urbem
hostium non sollicitam deserunt, sua
patriam prodidisse videntur.
Dum hec geruntur, Comes Franc[isc]us

sforcia, qui Venetor stipendijs multis
annis meruerat, a Venetis ad
retinendam Brixiam parum mu-
neris, quia stipendium fenerato-
rum, quos eum mihi socium
non prohibebat, exhibebat enim, a Ve-
netis impetrabat, ne Regi Ga-
lorum Venetias transire, vel
unus comitatus fieret, qui pro
rebus gestis honoris habuit. Ro-
mam de tractatus, revertit ad
eum decernunt quidam Eugenium.
Quidam Regem Arragonie. Quidam
Marchionem Estensem. Concilium
sui rebelles impulsorem putarent.
Nonnulli ex Florentinis eum

VTL_04513_01_0032.jpg

[illegible] habet impetrat quæ nisi
quæ nusquam est unum Monte fugimus, nec
fœcula succubuit, nobis cera nobis
signis superuiuant, accessit sanct
Carles quos in hanc modum allocutus
est Regnus. Memor tempus meus dies
est. Vos amici fratres, monendi
est mihi quæ natum legibus quæ
diu mecum et honoratus. Vitam officio
meo satisfecisse. Vel voluntatem
magis quam opere mihi deus. Nobi
pontificatus, et sacerdotii, nunc
cum bienti obcecati, multa acciderunt
aduersa, dum sibi persuadent esse
non tamen vecors minus accepisse deo
nos credimus: quia quos diligit deus,

corrigit arguit castigat. Nec mihi de filia
ore ex hominibus reuici, quia ipse tentat
nos et probat. Sed vos nec deus
misericordia quos multa mortalia cum
sitis potest peruenire. Vt cum res huc
tenus vos duxerunt, nobis nascimur
salutem est dulcis nobis charis nouis,
reuisa die in cernere. Hoc Friderico
felicissimo Romanorum Regi, Theodorico
Moguntino fœcundo, et sedente felici
Alberto Brandeburgia archiepiscopus.
Cetera quia vana bonis nec subsistunt,
modicis nobis ero. Quia vocat ad
iudicem, regem, et patrem. Testamen
pius de hac Instamentis die me Iesu
Christi nobis relinquere, qui transi-

furus ego hæc mádo ad patrem. Pacé
meam, inquit, do uobis, pacé meam
relinquo uobis. Quos omnes, præter
unú, Cerberos credam, at illum unum,
quasi filium tricipitem, unumq; ues;
mei estis fratres, absente domino, ser-
uate unanimes, diligite inuicem,
omnes inter uos estote, ad imi-
tationem Christi, qui alter alterius
onera portate. Hoc iacentium est
epitaphium. Dicitur pro uino capiat
hoc solum, elegiæ successorem, qui
me lacrimæ, et mœstus superet, et
nulla nos offatio seiungat, non pri-
uati, sed publici consilio, optimi
si me audientes, potius mediocrem uitam

mentis, pax sit tecum, et cum spiritu
tuo. Non pax ubi exspectatur.
Nuper mone effecimus, sed mendaces
scismatis nódum exulsimus cauil-
lo, ne pulueri, ne germen, ne despi-
ciens ne sacrificium prohibeas. Salua
est ecclesia, quæ uera, mihi
ne discordes. Sed ecclesia unius patris
unius magni patris, qui nec cohæ-
res, qui pro uno fundendus, non
ignoret, quid Deus secundum
gutta unius. Verum, ne nouum
funere disputetis, quod
Paulus scripsit, ut uolo fiunt
nemo amplius uiget, nec funus adu-
net meum, absint lamenta, et miseris

magis conuenit. Post hec reuocauit
Eugenius Florentinos ille in Cathe-
dra S. Petri uitabilibus eximantis
uiribus, multis annis spiritu euca-
uauit. Corpus eius honorifice conditu
per integrum diem Rome potuit,
atq; inde sepultus est apud S. Petrum
in Vaticano in sacello Eugenio tertio,
uiuet mandauerat. Sex Pontifices
inuenes, nullo pluris ecclesiam
ecclesiasticis ministeriis decorauerunt
congregauit, dissoluit, uel bella q;
plurima egisset, meat, etq; successu.
omnes sententiam deposuimus sub nomine
concilij, ac durasse perpetuus est.
per eos deponentes deposuit, deuer-

F. die. 25. febr. anno dñi. 1446.

Sacrum, et templatorem vi Pont. tu
habuit. Neutralitas ro Pontifice
res nova et nefanda cepit. Per-
dedit Alemanã et recuperauit. Fue-
cas ad amicum redegit. Iacobites
euangelica ignorantibus legẽ dedit.
Aduersus Turcas classem mist.
Legatos Italiæ imbassiis, pacem
ferre fecit. Sigismundo Venet. prius
bellum intulit, post deinde vinctus est.
Archiepiscopos, Episcopos, dignu-
tate priuauit. Nec Cardinales, nec
electores Imperij reliquit impunitos.
S. Ioan. Nicolaũ de Valentino
canonizauit. Roma captus est.
fugit, redijt. Marchia perdidit.

recuperauit. Brassiũ in aggre-
dientem excommunicatum, mortuum abstulit.
Iohanne Vitellescũ sublimi fecit,
post cepit, qui mortem in carcere
obijt. Brixiam recuperauit, post
amisit. Regi Aragonũ infestus
fuit, post ille regnũ cum Sirmond.
Venetus, prius amicus, deinde
suspectus habere cepit. Alti
cordis fuit, sed iusta quia sine men-
sura erat et ne quid potuit, sed
quod voluit aggressus est. Eo
mortuo, affuerunt nuncij Caroli
Regis Aragonum, qui tunc in mo-
dum Cardinalis sũt allocuti. Accepit
multos Regum sumi Pontificum

sed nullius
in eo manus
iustium fuit,

Populi et Cleri fauore electus est.
Excepisse dicitur fuisse pulchrum
et decorum, prudentem in consilio, mysterum.
Magnis cunctis uisus fuit maturus
uiris, etate ac moribus maturus.
Nam papatum illi uaticinabant.
sed non quę populi est opinio, cadit
in Senatu Romano uiros cum sa-
pientibus sentit. Pauci ex Car-
dinalibus illo fuere ad summo
Pontificem. Is post electionem facta
mortem Eugenius mortem euenit est.
Eius gesta Card. Sti Angeli scripsit
minori tempore, quam uetuit, sit
dum fuit et pene homines putat
alium construit, non scendum

dolore tanto pontifice orbatum esse
Cum uno uiro sanctissimo Col-
legium unum successorem illi uti
digne sufficeret. Deinde sua
natali urbe expectari non debere, si
quid uel iuuenis uel futuri uel
libenter Romę electionem confirmet
posset, nisi omnes uiri quos in
bentis, libros fuisse. Is ad hę sun
gratię. Cardinales nonnullis ex
quos celebrauit. Basilimo mane
apud S. Petri habebant. Post
primis fuerunt apud Ilmum
conuenerunt rei consultum. Car.
Capuanus fuit auditus Eugenii
mortem Romam uenit, magno

Cardinalis
in eo morbo
interfuit

guisq; potuit esse, statuit sanctus Pet-
rus cognitorius mentionem quod su-
pra tetigi, quod se hactenus cognitamus
impletum. Cuncta dum funerei
sermones fuit sit, alterius Mala-
chiae gradum ecclesiae adiecto.
alterius Car.lis Borromei fecit, pria
atq; ultima exequiar. dic. Ille
vita Eugenij comendauit, hic
obitu. Ille quales fuerint Euge-
nius enarrauit. In quibus eligi
deberet successor edocuit. Cum-
que is est extremum iudicium su-
premum, ac alia, si eligne affectu
indigna in electione uiterent. Pala-
uebemcha locutus est, ut Angelum

mem haberet. sermonem sui finiuit. Et
plures sibi suam ponebat augurare
tum. Interea funus, custodia omnia
sibus comissa fuisset. Capitulii Pro-
curator ordinis principum, rastrum
accepit. Cesteris Angelo omnibus
incatur custodium placuit. Conclaui
apud Minerua Sabam decretum est.
quibus ius canonicu in eo palatio ha-
beri mereret, ubi interim Romanis
sent quorum tempore minus tutum
uidebatur. Barones Romani ad
futuram electionem Pontificis uidendam
plures conuenerunt. qui non ex uero
usu sunt, prohibiti ceteri ne uen-
rent. Timebant enim Cardinales ne

Romanos vsque ad tempora Iustiniani imperatoris
sibi quem vellent extinguerent, aut alio
modo de hoc mundo subtraherent. Inter
ea, dabo tibi caput meum, non
solum macula electionis, sed nec cu-
iusquam alterius fugiendas esse
arbitrabantur. Nam acerbius excludi
tales, quos Baptistae Sabellicus, bonos
nobiles, vel veros graues, quibus sub-
ueniendum esse, et eligi
unum quemque oportere putabant, vota for-
defunctum honorari, libenter et animo
monitum audiebat. Seu frustra quaestus,
primum causam publicae opportunitatis ve-
hebat. Romani tempora nacti, plu-
ribus se ludi ac ueneribus abstinuere.

Concilium ad coronationem praeparatur.
Minerua construitur. Ostia primum,
quatuor Pontifices comitatur, qui
quatuor claues habuere. Archiepus
Rauennas. Anconitanus. Aquilan. et
Senonen. Ephebi quoque sub dextera
claues tenebant. Alternatim nos,
ut mos Regis Aragonii Pontifici
Ostia, et Anconitano has absenti-
mus. Inde ad vrbem. Capitolium fuit.
Ruunt plurimi ex ea, qui non ha-
bebat hanc custodiae praerogatiuam
Rhodien subiunctis exemplis
decimo post abitum Eugenij mensis Cur-
ati ad Monasterium Horti vesperum
conuenere, receptis iumentis

fratribus ab officiis ipsius, cum
processum et invocatione sancti spiritus
sanctum declarent capitibus absconsis,
quibus sunt ingressa recludentes
cubiculis, cellulas in ligno, sed pro
claustro habeant porticus undique,
undique inter se quasi quadrangulum
nullum ibi habentes monasterium.
Locus vallum sacris delegantur. Post
quos quinque orant suum quisque
habent, quidam omnibus panis et
fructus necessarios sibi ferunt solus
unus. Carthusiensis suam cellam
intrat, ferculum non prandii
nec cenandi non habet, ignem nec
ante illum diem extinguere quis

eorum potest. Capellanus
fratrum in cenaculum fuit, ubi eos missa
celebrabat. Ea finita sub Carthusiensis
interrogationibus habitum dicto
ex decem fuerit numero nec pauperes
sustinuit unum potest non duodecim
vocabus expetito. Quos sint quos non
teneat abeunt, electi quinque nocturnis
cent numero. Lex et Carthusiensis prio
ribus quinque diebus quo quisque
ebdomada tenet, vix noctis duas unam
duasve at ferculum, sive assum, sive
cibum magis exquirit. Pastorem
sine ullius periculi. In cenobium
intrat Carthusiensis duos habent famulos,
capellanum sacrificum. Ubi hos

VTL_04513_01_0040.jpg

[illegible] ultimo [illegible] [illegible]
[illegible] et magis hercle quæ
nouissime exeunt. Cum retineret
Car. les constaret communis opinio
fuit Prosperi de Columna nemu
pontificium adipisci. Sed prouex=
time Romanorum est exemplum
qui Pontifices intra conclaue
sepelliebant, sed vix magnea=
nus, alijs comitis simonia eum
pontificem sperneb. potuit. Nec. n.
illum ires excecat, nec deiecit des=
pectus Nobilitate, merito, sua,
Patriæ dignitas. hæc omnia dignior
quia contempsit. dum scrutinium
papæ fieret. faciebant huic Agui=
legien, et Normen Car les et alij qz
plures. Vicecancellar et Turriton
alij ghibe ps hunc malebant. Si=
multates multa fuge, et urbis dui=
nes. Duo scrutinia ferunt hu=
bita. In primo Car les de Colum=
decem. Firmanus octo. Quinte
pontifex quinq, alij alios habuerunt
voto. Portugallen 5 Bari in
Benauen superarunt sed nullus
ad papatum satis voca habuit
præ eam diem qui Dnica fuit.
vary inter Car les fuere tractatus.
Quidam Colunenses sanctam quida
sumis conatibus obuiabant. Ipse
in utraq parte armatus erat.

Sentit esse dies Lucas ex scrutinio secundum, & plurima contra Collegium voces habebat. Archiepus Benevetan. Florentinus, notati sunt. Correctorem non fuisse dicebat nullus. Sed superarunt omnes Burlis de Colonna, et hos duos viginti octo voces sequebatur est. Bonomen solum tres ex pertis fert. Morinen vero ubi Rex Sicilie & ejus Uxor lecta proxima vide. quod inquit Rex. pres terimus tempus, Michel Ecc. periculosus est contemptor longior. Urbs incepit est. Rex Aragonie naves mittet. Amadeus de Sabaudia vobis inimicat.

Comitem Franc. hostem habemus. hic multa incomoda ferimus. quin Pontifex eligamus. Eccl Angelum Dei Card. de Columna, manifeste agnu gut hunc Papam assumimus, decem habet vota, duo absunt quin consanguis noceq; huc afferas, ad tres est, si unus accedat, non deest. alteri habunt mobiles omnes. Non Bonomen, ne longior mora Ecclesiae, absurgens Can. accedat ecclesiae. At Jacobinus veritus quod erat futurum. si ille accessisset. Sic te inquit prabuisset Bonomen. Cavendi festinantes consilium grande rem agimus. nihil tarde fob. gt. bonis.

VTL_04513_01_0044.jpg

sit. Petrus Agyneus respondit, nihil
nisi unus Deus est, et neminem negat
orbem qui coelum claudat, et aperiat,
qui ligat, et soluat, et alium nos esse
Deum debere dicamus, nec exa-
minis nec coeli est opus. Petrus
addit qui ita dicit. Petrus Aguilegen
sis nec qui Deus. Parentine contra-
dunt ne pontificale columnensis
sanctae Sedis mensabis celebrandam
ac consulunt hos, qui nolentis est
sanctae deliberandi. Dixerunt
quem ais praesul? Nunc ille Bono-
mensis negat, nullum eum nomine
placet et mihi Aguilegien respondit.

Ad medium horum accedunt et alij
repente, ad vnum decimum nacem per-
uenitur. Ex his vi. sancta, et
ego tres quot Tiburtes Pontificio.
Nam et vigilium Sedis belli Bene
ficiorum nos alij omnes sectum
probauerunt. Ille post diutinum in-
stans sede negauit in prospectu
sua tectus et Carolus Brembus ac-
quauit. Iudicium pontificale
nouum ubi Nicolaus quinti uerne
gotium magis sine medio patris
Nec Carolus Crucius absoluit.
Ex adhuc in curia extra nos
quam sit habitus duos aperiendo sen-
sus fenestrae Carolus de Colina

priorē diaconoꝝ, crucē ponderē
emisit creatuq; Papam populo
acclamauit. Altus erat bonus
nec Carolꝰ vigorē, nec vox bene
exaudiri poterat. Exijt rumor
Carolum de Columna creatū Pa-
pam. Tum repte repente cancelli
frāgūt, ardua domus olim recipere
atq; attollere sua festinabant.
Populus solarijs suis Romanis
habebat pontem. Et Columnēses
solutionibus, creabis, nocebisq;
gaudium exprimebant. Aly do-
mūculas pro libito exportabant. Vi
celebres is vnus erat. Carolꝰ quoq;
Capuani diripiūt domum, atq;

mente cognita veritate Bononien-
bona suscepérit sed admodū pauca,
hac pauper beneficium est, quia pa-
rua fuerat amplexi. Rex Arago-
num haud libenter hanc promo-
tionē accepit Columnēsi namq;
affectabat hoc nouus Pontifex
propriam tenere in Cur.
deductus est, et ante manus altari
collocatus. Hic Reges sibi Car-
obedientia prestiterūt. Post hec
ascendens equū niueū qui adhuc
usum frenatus erat ad sanctū
Petrum perrexit, equū ducebat
primicerius senator, et alij or-
dines aduenarum Regum et Principū,

fingens sibi papali auctoritate facta
re ea quæ solum magna perui-
gionibus prohibet vel iure vel fa-
cunt facere. Seruetur eo sunt
cum rerum principia tempore ser-
gasit charitas. Rursus in ab
Petro Card. obedienter exhibue-
rint, ait, eandem se sum sed Aug.
Pontifex tabulæ mutatus fuit
in Palatio habitantes est. Deus
simus ei ut ei ille, quæ ut im-
portuna erant tempus. Is ubi nas
audit, surgens impleri debet,
quoniam pudor permisit, ut ita pau-
ca pro tempore diu mansit. Ita am-
surrexit impetum sua, ut omnia

beram habere. Supplicauimus
sum Exc. ut impetus fore ut duo
multi capitis mutem. Diligenter
familiariter. Denique ut solebat,
respondit, et quia confirmatum
Eugenij perueranda. Ego magnat
fuit ea mutam sequamur nec
mutes non sunt, ne solum ostenda
ne confirmandi vota, sed exequi
manifestum nunc. Nunc ad
me ministrum Romanæ Pontificis
simus suos extenderet, qui
nihil unquam habuit. ceteris. Eius
reliquerat. Nunc quoq; Basilien-
ses ab sedis manus abhorruerat.
Iohannem qui fuit indigna

ut mingstra fecat oportet. Arbuscula
in una parte in septentrionem, qui dicunt
erigere in partem adversam inclinabunt.
Palus sabia est in parte sollicita-
dinis que versus est. Et postea quam
minime stabiant, sic in universum
rem nos duxisse arbitrati sumus
si in solitudinis nostre locis.
Reginaldus vero ut ea carnatione
se manutenere, qui in Dunca letum
fuerunt, erat. Sex qui secum
est nocte, magnum fecit ignes.
Et subito ecce Indigene venerunt
ex Mexico. Primo vix Pontem
obtinere fuit, acerrime tutissimo clauso
restituit, ambros datos recepit,

hunc hominem postea nec vocem
nec rem ejus curavit. Interea
cognoscendam se suscepit. Interroga
totius sue ex hujus ejus primo
Post ea letata est. Quidam qui
alium. Cur Regina nostra spera-
bunt Hominem fuisse negavit esse.
Alium Deum unum vidit.
nobis ex Cui fuit inter hunc
unum, qui nobis adjuvat excluderet
alium. Alium Vitzuch, alium
Cuburan, alium Stuech, alium
Mechitum, alium Salvei, alium
Cachelam formidabant. Et hi
unus ex eo qui habebant erant mi-
nores, improvide mens mortalium

[illegible] Romanorum accepit hunc typum
fuit que amatus accubuit omnes.
Vidit curialem eundem Romanum
in hoc Patre sua humilitatem,
hunc exultauit. Vidit virginalem
integritatem hunc premiauit. Vidit
pauperem hunc auxiliatrix, hunc ama-
uit. Vidit prudentia grauem,
hunc elegit. Vidit magnum ma-
gnanimitatem hunc probauit.
Vidit scientia profundissimum
hunc Ecclesiæ Dei Doctorem præfecit.
Vidit eruditorem et eloquentem,
hunc necessitatibus in populis ad
maximo iudicauit. Neq; enim

una uel altera doctrina contenti, ut
quidam nostri qui ignorant et hoc
minus nobis scientia superbientes
contemnas ceteras. Artibus septe,
quas sobrietas ad cauendum a prauo
imbutas est. ut omnia perdiscere.
Philosophos oes nouit. Historicos.
Poetas. Cosmographos. Theologos.
Nam et sacris eius ars mixtas
est. Iuris ac ciuilis est consultissimus
nobis habet. nec medicinæ ignoe-
rat. Exotericam cum est hominum.
qua quid illi occultum est. Prouin-
cias plurimas peregrinatus. Prou-
cipes ch[illegible] reip. maiores adiuit.
Iu urbes maximas uersatus est.

VTL_04513_01_0049.jpg

et dimes, vt Ciuitatis regimina est
expertus. Q. ut unq; beatus speraui
futura Ecc. am haeuit, sub hoc Pont.
ipse ista florebit. qm. rationes &
eius sapientia studere cognoscit. &
Nunc Deus dirutur, excelsus uiris
diuitiis et dostrinae sapientiam
habitans. Longe ille est Sane=
donia est, quod Januensium est
oppidum, in Tuscia in ora Ligus=
ticum sinus, vbi nuc sedes Lunen
sis honesto loco mansit est, ma=
nores eius quidam ex Luca &
Pisis ex Lunen. profectos Sa=
rezanam aiunt. Armis in po=
sticata nullis vti mos, nisi quibus

Ecclesiarum sacrosanctae electionis
sal duos Car.les ad Regem Arago=
num transmisit Vicecanc.m et Ca=
merarium. Stile contra quatuor &
Cometes ad Summum Sanct.em or.ns
destruunt, qui pro.e sic concionati
sunt. Causa est Regia res.is
cum sua pecunia.e m.e pro.nam
et sibi et sui Ecc.e exinde bonor &
spem cumendat. Et sic ut offert
Regna et arma Carolo.dum re=
sulit. quia nequit adesse, misit nos
venire, suog; nom. coronatum ho=
norare. Belan stante hoc excepit
Pontifex, gressq; Regi et or.nibus
egit. Vbi dies coronat.is advenit,

Cyprianus. secúdam Aragonen.
Tertiam Imp.lis pro cofirm. nilos
sedat. Ibi Car.lus Romanor. Ffan
obedientia Papæ prestiterunt.
Quam primu aut.e ce. am nutri=
uit, ante portam S.ancte eccle.
sie fecit, acclamatu est, Benedi=
ctus qui uenit in nomine Dñi.
Deinde coronata Beator. Petri
et Pauli. Nicolao Quinto. a Deo
decreto Sùmo Pont.ce et unuer=
sali papæ uita. Sedisq. Letitys
per Carlem de Columna gra=
datim per sanctos quoslibet ac=
clamatu est. In illum aduma.
que acclamát sunt Aduocati.
Auditores. Secretarij. Accolyti.

Cuius. tamen Stabis Barones
Ciuitatis. Ciuitate. Legatos
miserut. multa. sui spontè uenerunt.
Ingens hominú multitudo ad spec=
taculum confluxerat. Cuncti ubi
transiturus Papa fuit, uoces quas=
libet pauis. adornatus exeunt.
Sùma. mox recepta est. Crucis
ante Pont. Enneas portauit.
Mediatoris. Recepto ordine.
Epistam unus ex comitibus Latine,
et alter Greci decantauit. Car.lis
S. Angeli Euangelium Latine.
et Abbes quidam Greci. Missam
ipse Sùmus Pontifex celebrauit.
Aequáter recepit. Prima Orator

Cardinalia cona. Similis accessus
mutatis in Patriarchio Lateranen.
ubi vestes sumta est. ad pulpitu
itur. quod in gradibus proximus
est ante ueſtibulum templi. Illuc
salus ascendit Papa cu Car.
Enees, et crucē, et chori cerimoniar.
deo. Hic rursus prestita per Car.
abed. Primus diaconu Car. di
Columne, acclamante uniuerso e
Populo. Kyrieleison. corona capiti
sacrato imposuit. Sic paratus.
Prelati, Baronesq; in equis sunt.
sed Abbates, Epi. Car. equis
alba uestitis insident. Tria ante
Papam Vexilla feruntur, et

Vna tantu unam. Corpus Papæ
ante processionē portat, multiplicia
cum luminaria. Rosam auream
in manu habet Pontifex sinistra.
dextra Populo se bñdicens. Inuit.
eum eius pernices ducebant, nunc
pro copius. nūc Aragonesi, nunc
Baronesi. Apud montē Jordanū,
Judei Legem Bonā tradiderūt. quā
illē non damnauit. sed interpretes.
Sic itu est ad sanctū Johannem
ubi multis peractis cerimonijs. e
ille fuerūt ultimē. quia Prelatis,
et oratoribus pecunē date sunt. e
Car. argentei duo, unus aut aureus.
alijs aureus, et argenteus. Langum

ieiunii. longiq; incessauit, hec pe-
cunia pensauit, quę eo datior fuit,
quia cum sint labor, uanit. Apud
Laterani celebrat palatiu est, et
insigne claustru monachor. regu-
Eugenius reperetur ppi facior. uobis
et caq; nonnullor. struxerat. ca.
Papa in Palatio Carlis in claustro
comederut. Nocq; Carlis s̄ti Angeli
hospites habuit. Post prandiu
per eandem uiā rebitu est ad s̄tu
Petrū. Jam nocte mandauerat ca.
Pontifex. sc̄ut sepe accederemus,
pauimus no inuit. Eros affir-
mat gestor. per Eugeniū petiu-
mus, obtinuimusq; giās plerasq;
et pro nobis et pro amicis petiuimus.
Interdū annuit, interdum negauit. ca.
Cum negauit, sic locutus est; ut non
sit difficilem sed nos iniustos ostendere.
Nec pē Eneam nulla negotio lesit, ca.
nisi quē Johanni Campisio secreta-
riatu negabat, no tamen pontē sed
annonā, quod imputaret erat. Post q̄
sue coronationis Eros Regibus ac
Principibus scribi iussit, id insen ca.
omnibus valuit. sc̄ Cameram ecclam
ad instituta uetera reduxerunt.
dixit et nobis, sc̄ nolle prioribus ca.
cardinibus ut causas q; illarū
bella, et magnas expensas restric-
turū. qui exponit, inquit, ubi non

debet, et ubi nō debet recuperē cogitē. Ista est equidem, rapiē inopiē, qui ēdonat superflua, et recipientis et habentis moderatiōē sunt manus. Post coronationē rursus ad Regē Aragonū or^ns uenerūt. Dies curiē fuē maiores comites, duoq; milites. quor^m unus etiā doctor fuit. Is pontifici in cons^o obedientiā solemnē Hecatōbē Pontifici presentarūt. Oratiōē habuit unus eorū eis, qui sepius cespitauit. At Pontifex paululum moratus, tum ornatē satisq; respondit, ut omnes in admiratiōē sui conuerteret. Post hec aduenerūt Perusini, oratiōē in rē consulto dignā habuerūt

sunt Perusini ut manus, ita et ingenia propta. Aduenerat Romā adolescens quidam, ex Perusinis exulibus annos decem et septem natus. Egregia indolē, Laurentiū, nescio quem, uocabāt, Is et oratiōē ornata, grauiq; pontificem adortus est. Memoria illi eterna fuit, nisi Ciceronis inciperē poterat, qā ille nō proseguerē. Fauet ingeniis Nicolaus Adolescentiq; bñ facturus creditur. Nam et Ferrando Hispano summā doctrinā Iuueni initio sui Pontificatus pinguē bñficiū contulit. Expectauimus subindē, Legatū ad Germaniā uenturi creationem. Interrogatiq; ac iussi opiniōē dicere, Carolum sanctū

Angelū cōmendauimus. Papa et ill̄o propter res hispanicas egrē carēret. nationi tn̄ germanicē uolūt cōplacere. quo legato pronūciato et p̄r Cardinales ut est moris, domum usq; associato, itineri nos accinximus. expeditisq; hris tertio kl. apr. ex urbe recessimus. oratores florentinos ad primū lapidem obuiam habuimus. Senenses in Valsino reppertimus. Bononiēsq; pariter Florentiā. Maiorem ebdomodam, et Pascha alter urbium Senis, alter Florentiæ fecit. Florentini aduersus Senen̄ represalia cōcesserant. eam ob causam salutum conductum

Encas petebat. Sussumq; erat unus ex familia p̄ueris illum conducerē. sed illo ad diem nō uenient. uestes familibus seque mutatis uehebat. Eneas solus p̄cessit. casuq; in uia famulum qui ad sē uenerat, inuenit. sic expeditis familiaribus Florentiam uenit. Inde simul iter fecimus. Apud Prianum, qd modernū Taglione dr̄ uocant, ingens discrimen euasimus solutis in ēstibus nimbis magnaq; pluuia inundauerat fluuius. Peregrini q; plures aderant trauare cupientes. ego et homines simul uehemur, ubi ad cursum nauis uenit, uelociter

sagitte in ripam fertur. Peregrini e
submersi innates in terra saliunt,
eorumq; manus percussi aes frustrantur.
Quorum periculu fugunt magis mi-
rabile. Ibi plures tubas tractasse
legerunt, quarum absuit, ne inter da-
um, ripamq; comprimeretur.
Postquam hæc Mauj ad Rhenu venisse
nouimus. Iunia percepimus oratores
Venetos Philippo duci Mediol.
Romæ missos, multa et humanes.
Papa sicut nobis dixit, inire inter
pacem Italiæ componi. Irritati
animi sui. Iunio erat Delphinus
in Italiæ uentura, opemq; Philippo
daturi. Omne et qui erat Sabau-

udiæ in partibus Philippo remanse-
runt. Cum Allobrogas ego sepe a-
rui fieri admirer, cur mons ibi sterilis
sit. Multa hac de re fortasse dici
possent, sed nunc non scribendi.
Nempe dum Rodanus fumen ibi plures
discursus. Cathelanus, Gallus de
Sorgia, ultimus cum quo mihi
colloquium, reliquum diem duxit.
Qui postea in modum Rodani me
deliberatur, ubi tuus, ubi noster
sit. Ego frustra suum portus
omnes adiisse. Ignem hic sacrificas,
et omnes Reges Romæ nostri
dubitant, ubi erant. Quia Rex
Franciæ totius Galliæ maximus

Rex Rex ꝓsequetur. Felicem
Iohes Rex ꝓsequitur in Legatione
[illegible] fecimus. Sic
[illegible] sibi
[illegible] Dominus reficiat qui
[illegible] Ꝓsequitur ꝓsequitur
Pont[ifex] notum est prudentiæ tuæ
qui [illegible] [illegible]
[illegible] Rex
[illegible] Pont[ifex]
[illegible] Rex
[illegible] Pont[ifex]
[illegible] Rex
[illegible] Pont[ifex

Trucchi per me Alberti Schnerstock.
Decembr. 1469 scripta et finita
Enee Sylvij oratoris coram dua Cesari
Frederico facta oratio salutem co-
plectit. quo idem orator in coplacentiam
Nicolai Quinti coeptauit, eiq; misit.
aliam pro hac similem Rex ser-
no
seruauit, extunc electus Trigesi-
timo partu Austrie, post uero Senen
sium Archiepus. Academu Colosceo Tertio. qui
decto Nicolo in Pont. succesit,
defuncto hinc Aphatus apice adeptus
nomen sibi Pij Secundi adoptauit. Co-
ronatus Rome Tertio Septembris
die Anno Dominij. 14-

KNIGHTS OF COLUMBUS FOUNDATION

FOR PRESERVING MANUSCRIPT COLLECTION OF THE VATICAN LIBRARY

END

ST. LOUIS UNIVERSITY LIBRARY

This film may not be removed from the depository. No part of this film may be reproduced without written permission from St. Louis University.